Faktaark 20: 2003

FEMUNDSMARKA – gammel furuskog og glitrende vassdrag

Femundsmarka nasjonalpark ble opprettet 09.07.1971. Kongen har i Statsråd vedtatt en utvidelse av nasjonalparken, samt opprettelse av et nytt landskapsvernområde og endring av et eksisterende landskapsvernområde i tilknytning til nasjonalparken. Femundsmarka nasjonalpark omfattet tidligere et areal på 390 km², men med utvidelsen favner den nå et areal på ca 573 km². Langtjønna landskapsvernområde er 37 km² og Femundslia landskapsvernområde 40 km². Det totale verneområdet omfatter dermed 650 km². Nasjonalparken ligger i Engerdal kommune i Hedmark fylke og Røros kommune i Sør-Trøndelag fylke. Planene om utvidelse av nasjonalparken i Femundsmarka er fastsatt i St.meld. nr. 62 (1991 – 1992) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge".

Gammel furuskog med ulvelav.

FOTO: TORBJØRN MOEN

De sentrale delene av Femundsmarka nasjonalpark har et særegent landskap. Det er ekstremt småkupert og karakterisert ved labyrintaktige, forgreinete morenerygger. Mellom moreneryggene ligger små og store vann med utallige viker og odder. Moreneryggene består for det meste av blokkmark. På denne vokser hovedsakelig en glissen kraggfuruskog. Bunnvegetasjonen mangler ofte helt, bortsett fra utstrakte lavmatter. Kombinasjonen mellom blokkmarka, den skrinne skogen og alle sjøene gir Femundsmarka et meget spesielt preg som savner sitt sidestykke i Europa.

Furuskog ved Store Buddhåen. FOTO: TORBJØRN MOEN

Terrenget er relativt rikt på kvartærgeologiske formasjoner. Vann og vassdrag er et viktig og dominerende landskapselement og utgjør mer enn 10 % av totalarealet. Den vassdragstilknyttede faunaen er spesielt artsrik, og de store vannarealene og våtmarksområdene gjør området til et viktig hekkeområde for våtmarksfugl. Området har også stor betydning for fiskeørna i landssammenheng. Kraggfuruskogen med tørre trær, både stående og liggende, bidrar sterkt til å sette preg på landskapet i Femundsmarka, og utgjør derfor et viktig naturelement som vernet er ment å sikre. Sett i sammenheng med tilgrensende områder på svensk side utgjør Femundsmarka et av de største sammenhengende "villmarksområder" i Sør-Skandinavia. Dette gjør at en finner flere sjeldne, sårbare og arealkrevende pattedyr- og fuglearter. Den gamle furuskogen gir livsrom for sjeldne plantearter, som for eksempel ulvelaven.

Innenfor hele Femundsmarka finnes spor fra forhistorisk tid, først og fremst i form av dyregraver og steinalderlokaliteter. Videre finnes samiske kulturminner og en rekke spor fra nyere tid, spesielt fra Kobberverkets virksomhet.

I området er det ved siden av miljøverdier knyttet til en rik natur- og kulturarv, interesser knyttet til fast bosetting, reindrift, utmarksbeite, hogst, turisme og friluftsliv inkludert jakt og fiske.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er det sentrale fagorganet for naturforvaltning i Norge. DN ble opprettet i 1985 og er underlagt Miljøverndepartementet. Myndigheten til å forvalte naturressurser er gitt gjennom ulike lover og forskrifter. Utover lovbestemte oppgaver har direktoratet også ansvar for å identifisere, forebygge og løse miljøproblemer ved samarbeid, rådgivning og informasjon overfor andre myndigheter og grupper i befolkningen.

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim Tlf.: 73 58 05 00 www.dirnat.no